

ÎNCHEIERE

29 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Partidul Politic „Șor”, prin intermediul reprezentantului Vadim Banaru,

în cauza de contencios administrativ (acțiune în contestare) depusă de vicepreședintele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 în partea ce ține de pct.2, 3 și 4 din partea dispozitivă și a constatărilor din motivarea actului administrativ individual, ce vizează încălcarea prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul Electoral

împotriva hotărârii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea în contestare depusă de vicepreședintele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 în partea ce ține de pct.pct.2,3 și 4 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat și în partea constatărilor din motivarea actului administrativ individual contestat, ce vizează încălcarea de către Partidul Politic „Șor” a prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul Electoral

c o n s t a t ă:

La 21 noiembrie 2021, vicepreședintele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată (acțiune în contestare) împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea în parte a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 și anume a punctelor 2, 3 și 4 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat și în partea constatărilor din motivarea actului administrativ individual contestat, ce vizează încălcarea de către Partidul Politic „Șor” a prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul Electoral.

Prin acțiunea în contestare, s-a solicitat și suspendarea executării pct.3 din partea dispozitivă a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021, până la judecarea în fond a cauzei de contencios administrativ.

În motivarea acțiunii depuse, Partidul Politic „Șor” a indicat, că la 20 noiembrie 2021, Comisia Electorală Centrală a emis hotărârea nr.169 cu privire la controlul reflectării veniturilor și cheltuielilor concurentului electoral Partidul Politic „Șor” în

campania electorală pentru alegerile locale noi din 21 noiembrie 2021, pentru perioada de până la 19 noiembrie 2021.

Prin hotărârea respectivă, Comisia Electorală Centrală a luat act de informația cu privire la cheltuielile concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru serviciile de locațiune (cazare) și pentru serviciile de locațiune a spațiilor publicitare; a atenționat Partidul Politic „Șor” despre necesitatea respectării art.52 alin.(10) din Codul electoral la contractarea serviciilor de confecționare, plasare, distribuire și achitare a publicității electorale; a obligat Partidul Politic „Șor” să prezinte, în termen de 24 de ore, până la 21 noiembrie 2021, ora 17:00, raportul privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie – 5 noiembrie 2021, corectat; s-a aplicat sancțiunea sub formă de avertisment concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru neraportarea donației materiale sub formă de locațiune a spațiilor publicitare în valoare de 9 049,00 lei.

Analizând motivarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021, raportată la pct.2, 3 și 4 din partea dispozitivă, reclamantul a constatat, că organul electoral a emis un act administrativ individual ilegal, prin care Partidul Politic „Șor” este vătămat în drepturile sale or, sancțiunile-obligații aplicate de către pârât pentru o faptă neimputabilă reclamantului, afectează reputația reclamantului.

Reclamantul a susținut, că orice atingere adusă reputației unui partid politic, îl expune excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor de natură electorală, diminuând șansele partidului, cât și ale membrilor săi, de a accede în funcții electivă, partidul fiind îndreptățit să-și revendice drepturile încălcate prin formularea acțiunii în contestare.

A invocat că argumentele expuse de către Comisia Electorală Centrală în actul administrativ individual defavorabil contestat referitoare la pretinsa încălcare a art.52 alin.(10) Codul Electoral, care a generat atenționarea Partidului Politic „Șor” la pct.2 din dispozitivul hotărârii contestate, despre necesitatea respectării art.52 alin.(10) din Codul Electoral, la contractarea serviciilor de confecționare, plasare, distribuire și achitare a publicității electorale, sunt lipsite de temeinicie, așa cum pârâta a interpretat eronat circumstanțele cauzei și a legii.

Astfel, a menționat, că contractul de locațiune a fost încheiat nu cu concurentul electoral, dar între alte părți terțe și nu poate fi incriminat concurentului electoral care nu este parte din contract.

A insistat că în sensul Codului electoral, prin agitație electorală se înțeleg acțiuni de pregătire și difuzare a informațiilor ce conțin îndemnul la vot în vederea determinării alegătorilor să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali, însă, în condițiile speței, nu este clar, cum Partidul Politic „Șor” a îndemnat la vot alegătorii prin contractul care nu se referă la acesta.

Referitor la pretinsa neraportare a donației materiale sub formă de locațiune a spațiilor publicitare în valoare de 9 049,00 lei, a menționat că constatarea făcută de pârâtă este declarativă, nefiind susținută de careva probe ce ar convinge un observator obiectiv că în raport cu încălcarea reținută Partidul Politic „Șor” a acționat cu vinovăție. Or, raportarea de către Partidul Politic „Șor” în actul financiar prezentat pentru perioada 30 octombrie – 5 noiembrie 2021 a sumei de 3 000,00 lei cu titlu de donație din partea Tatiane Cociu, a avut la bază suportul documentar, precum factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021 în care este reflectată valoarea de 3000,00 lei pentru serviciile prestate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Casidas”, factură care este semnată de către agentul economic și Tatiana Cociu.

În baza facturii fiscale nominalizate, cei 3000,00 lei constituie cuantumul pentru serviciile de plasare a publicității însă, Comisia Electorală Centrală a luat în calcul documentele prezentate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord”, ce a prestat servicii către Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” de amplasare a publicității, precum și a executat lucrări pentru confecționarea materialelor publicitare.

Astfel, în opinia reclamantului rezultă că suma de 9 049,00 lei, constituie plata pentru confecționarea materialelor publicitare, care nu au fost donate în favoarea Partidului Politic „Șor”.

Chiar dacă se admite, că prestarea serviciilor de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” către Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” a costat 12 049,00 lei, concurentul electoral nu poate cunoaște valoarea tranzacției decât la prezentarea unor documente justificative, or intenția cu care a fost semnat contractul între două persoane juridice, tot nu este cunoscută și poate fi tratată drept o chestiune legată de anumite nereguli de ordin fiscal.

Obiectele contractelor semnate între Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”, precum și între Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” și Tatiana Cociu sunt diferite și nu pot fi legate unul de celălalt, cu atât mai mult, că Partidul Politic „Șor” a reflectat cheltuielile pentru tipărirea materialelor publicitare în rapoartele financiare.

Bannerele imprimare au fost donate de către persoana fizică Vladimir Vitiuc, care le-a procurat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Studio Color”, în mărime de 370 m.p., fapt la care Comisia Electorală Centrală nu a acordat nici o atenție.

În condițiile în care, concurentul electoral Partidul Politic „Șor” a declarat 370 m.p. de bannere tipărite, este logic că nu avea de ce să se ascundă în vreun fel bannerele pentru aceste trei panouri. Astfel, având în vedere, că serviciile de amplasare a publicității au fost oferite Tatiane Cociu, care la rândul ei le-a donat Partidului Politic „Șor”, la întocmirea raportului privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie – 5 noiembrie 2021, reclamantul s-a condus de factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021, situație ce denotă, în opinia reclamantului, că suntem în prezența unei fapte comise fără vinovăție, iar aceasta duce la anularea punctului 4 din partea dispozitivă și constatările făcute în motivație ce vizează încălcarea prevederilor art.43 alin.(10) din Codul Electoral.

Reclamantul a invocat, că Comisia Electorală Centrală nu a purces la un examen efectiv și consecvent al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă colectate în cadrul procedurii administrative, prin ce a impus în sarcina concurentului electoral sancțiuni și obligațiuni nejustificate ce afectează imaginea sa în fața alegătorilor și dezavantajează Partidului Politic „Șor” în raport alte partide politice.

Referitor la solicitarea de suspendare a executării pct.3 din partea dispozitivă a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021, s-a invocat că, termenul scadent de executare a actului administrativ individual contestat, este data de 21 noiembrie 2021, ora 17:00.

Reclamantul a considerat, că executarea actului administrativ în partea contestată, este de natură să producă pagube grave, dificil de reparat și în măsura în care există suficiente argumente juridice referitoare la nelegalitatea respectivului act, se impune suspendarea executării actului administrativ individual defavorabil în partea ce ține de punctul 3 din dispozitivul hotărârii, până la judecarea în fond a cauzei.

A menționat, că prin adoptarea hotărârii contestate, Comisia Electorală Centrală a pus în sarcina reclamantului o obligație care afectează deliberat reputația partidului în prag de alegeri, or, realizarea corectărilor în raportul financiar în ziua alegerilor, va exclude într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor de natură electorală, diminuând șansele concurentului electoral de a accede în funcții electiv.

A invocat că, este irațională corectarea raportului privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie – 5 noiembrie 2021, până la data de 21 noiembrie 2021, în condițiile în care există suspiciuni rezonabile referitoare la legalitatea actului administrativ contestat.

În sensul art.171 alin.(4) Cod administrativ, actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție.

Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective.

Norma legală enunțată, statuează că, în cazul în care se depune cerere de suspendare a actului administrativ individual, actul va putea fi executat doar după soluționarea cererii.

La caz, se constată, că hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 169 din 20 noiembrie 2021, este un act administrativ individual, iar prin acțiunea în contestare, s-a solicitat inter alia și suspendarea hotărârii contestate.

Corespunzător, ținând cont de efectul suspensiv al actului potrivit dispozițiilor art.171 alin. (4) teza a doua Cod administrativ, dar și derivând din termenele reduse de examinare a acțiunilor în contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău a însușit soluționarea incidentului de procedură – suspendarea cu fondul acțiunii.

Pârâta Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii înaintate de Partidul Politic „Șor”, prin care a solicitat respingerea acțiunii în contestare, invocând caracterul nefondat al acesteia.

În esență, în referința pârâtei s-a indicat că, în scopul bunei exercitări a atribuției de supraveghere și control privind finanțarea campaniilor electorale ale concurenților electorali înregistrați la alegerile locale noi din 21 noiembrie 2021, în temeiul normei art.41 alin. (9) Codul electoral, a fost constituit grupul de lucru interinstituțional pentru examinarea și verificarea rapoartelor privind finanțarea activității grupurilor de inițiativă și privind finanțarea campaniilor electorale ale concurenților electorali, din componența căruia, fac parte reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale, Inspectoratului General al Poliției, Serviciului Fiscal de Stat și Inspecției Financiare.

A indicat, că în baza rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale, informațiilor disponibile în spațiul public, informațiilor prezentate de autoritățile publice, membrii grupului de lucru au identificat o serie de situații, în cazul mai multor concurenți electorali, care au trezit suspiciuni de raportare incorectă, incompletă a tuturor veniturilor obținute și, în consecință, a cheltuielilor. În limitele competențelor, grupul de lucru a inițiat documentarea acestor situații și, în baza proceselor-verbale ale ședințelor membrilor acestuia, propune Comisiei Electorale Centrale spre examinare spețele documentate suficient pentru a fi adoptate decizii.

A menționat, că în cadrul efectuării controlului asupra cheltuielilor concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru serviciile de locațiune a spațiilor publicitare, grupul de lucru a constatat că în mun. Bălți sunt instalate panouri publicitare ale agenției de publicitate „Vreklame”, care conțin date și informații cu caracter de agitație electorală în folosul Marinei Tauber, candidat desemnat de Partidul Politic „Șor” la funcția de primar în cadrul alegerilor locale noi din 21 noiembrie 2021. Cu privire la acest aspect, prin scrisoarea din 16 noiembrie 2021, Comisia a solicitat agenției de publicitate „Vreklame” să prezinte documentele confirmative privind cheltuielile suportate de concurentul electoral Partidul Politic „Șor” în legătură cu confecționarea, instalarea publicității electorale pe panourile publicitare, precum și pentru locațiunea acestora.

La răspunsul din 17 noiembrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” a anexat o copie de pe factura din 28 octombrie 2021, cu suma de 12 049,00 lei pentru locațiunea panourilor publicitare pentru perioada 28 octombrie – 21 noiembrie 2021, montarea și demontarea bannerelor, o copie de pe ordinul de plată nr.406 din 28 octombrie 2021 și o copie de pe contractul nr.28102021 din 28 octombrie 2021, încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”. Astfel, conform actelor prezentate, s-a constatat că confecționarea materialelor publicitare, plasarea acestora pe panourile publicitare a fost achitată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” în interesul concurentului electoral Partidul Politic „Șor”.

Examinând conținutul contractului, Comisia a constatat, că plasarea publicității electorale în interesul concurentului electoral, este stabilită pentru perioada 28 octombrie – 21 noiembrie 2021, iar achitarea serviciului a fost efectuată și pentru zilele de 20 și 21 noiembrie 2021, zile în care agitația electorală este interzisă. Or, norma art.52 alin.(10) Codul electoral, stabilește că în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor nu se admite nici un fel de agitație electorală. Interdicția respectivă nu se referă la informațiile deja plasate pe internet și pe afișele expuse anterior. Totuși, această prevedere nu trebuie tratată drept permis pentru efectuarea agitației electorale active, ori faptul achitării serviciilor pentru expunerea afișelor în zilele în care agitația electorală este interzisă confirmă intenția actorilor implicați în a influența alegătorii.

Respectiv, Comisia nu a aplicat nici o sancțiune, doar a atras atenția concurentului electoral Partidul Politic „Șor”, celorlalți concurenți electorali și agenților economici implicați în procesul de oferire a serviciilor de publicitate că la confecționarea, plasarea, achitarea, distribuirea publicității electorale, a se ține cont de prevederile și argumentele Comisiei.

Astfel, Comisia a constatat că, un agent economic, Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” a prestat servicii de publicitate în interesul concurentului electoral Partidul Politic „Șor” contra sumei de 12 049,00 lei, pentru montarea a trei panouri de agitație electorală în interesul concurentului electoral vizat, plata pentru serviciul respectiv, fiind făcută la 28 octombrie 2021, însă, concurentul electoral, nu a reflectat această sumă în raportul prezentat. În vederea elucidării acestui aspect contradictoriu, Comisia a solicitat concurentului electoral să prezinte documente confirmative aferente plăților pentru publicitate. În răspuns, Partidul Politic „Șor” a menționat că cheltuielile legate de închirierea spațiilor de publicitate sunt reflectate în rapoartele financiare, în lista donațiilor în mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii din raportul prezentat pentru perioada 30 octombrie – 5 noiembrie 2021, din partea Tatianei Cociu, în mărime de 4 000,00 lei și Vladimir Vitiuc, în mărime de 5 000,00 lei.

Suplimentar, a fost prezentată o copie a contractului de donație nr.15TC din 30 octombrie 2021, încheiat între Tatiana Cociu și Partidul Politic „Șor” privind materialul promoțional în valoare de 4 000,00 lei, o copie de pe factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021 cu suma de 3 000,00 lei, o copie de pe actul de primire-predare nr.1 din 27 octombrie 2021, o copie de pe bonul de plată, o copie de pe contractul de donație nr.16VV din 3 noiembrie 2021, dintre Vladimir Vitiuc și Partidul Politic „Șor” privind acordarea spațiului publicitar în valoare de 5 000,00 lei, precum și o copie de pe factura fiscală seria IH 1182674 din 22 noiembrie 2021. Potrivit facturii fiscale seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021, cu suma de 3 000,00 lei, eliberată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”, se atestă că aceasta a fost emisă pentru servicii de amplasare a publicității și este semnată de Tatiana Cociu.

A arătat, că potrivit contractului de donație nr.15TC din 30 octombrie 2021, Tatiana Cociu a donat 4 spații de publicitate în favoarea Partidului Politic „Șor”, iar potrivit pct.1.1 din contract, ar fi vorba de material promoțional, însă, la 28 octombrie 2021, Tatiana Cociu a contractat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” servicii de amplasare a publicității, cantitatea / volumul serviciilor constituind 3 unități, iar un panou a fost închiriat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Lumea Geamurilor”, confirmat prin actul de predare-primire nr.1 din 29 octombrie 2021 și bonul de plată din 29 octombrie 2021. La 28 octombrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” a încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” pentru locațiunea a 3 panouri publicitare, inclusiv pentru montarea și demontarea a 3 bannere.

Astfel, organul de supraveghere și control a constatat cu certitudine că Tatiana Cociu, donatoarea de facto indicată în rapoartele financiare prezentate de concurentul electoral Partidul Politic „Șor”, a suportat cheltuieli în interesul concurentului în sumă de 4 000,00 lei. Suma a fost transferată către Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” pentru amplasarea publicității electorale sub formă de 3 panouri. Această tranzacție a fost raportată oficial organului de supraveghere și control. În continuare, pentru a diminua și a ascunde cheltuielile efectiv suportate pentru publicitate în interesul concurentului electoral, Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” a încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” pentru o sumă reală de 12 049,00 lei, doar că această tranzacție deja nu mai este raportată organului de supraveghere și control, nefiind clar din ce motive Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” încasând suma de 4 000,00 lei, suportă cheltuieli de 12 049,00 lei în interesul concurentului electoral Partidul Politic „Șor”. Comisia Electorală Centrală nu este un organ de investigație pentru a putea stabili motivele, circumstanțele sau mecanismele de camuflare a cheltuielilor real suportate de concurentul electoral sau în interesul acestuia, totuși, comisia a constatat și a probat că diferența de preț dintre cheltuielile raportate de concurent și cele efectiv suportate pentru amplasarea publicității electorale constituie în cel mai bun caz 9 049,00 lei.

Referitor la contractul de donație nr.16VV din 3 noiembrie 2021, Vladimir Vitiuc a donat Partidului Politic „Șor” 5 spații publicitare, iar din actele prezentate de Partidul Politic „Șor” rezultă că, potrivit facturii fiscale seria IH1182674 din 22 noiembrie 2021, ar rezulta că serviciile de locațiune nu au fost achitate. Mai grav, s-au stabilit semne evidente de distorsionare a realității și conținutului documentelor oficiale, ori, pe un document oficial, eliberat pentru un serviciu prestat încă la 20 noiembrie 2021, este aplicată o dată de viitor, 22 noiembrie 2021.

În consecință, Comisia a constatat folosirea de către și în interesul electoral Partidul Politic „Șor” a fondurilor materiale nedeclarate, fapt ce constituie o încălcare în sensul art.75 alin.(5) lit.a) Codul electoral. Totuși, pornind de la principiul proporționalității și circumstanțele speței, fără a cunoaște motivele exacte care au determinat concurentul electoral și / sau susținătorii financiari reali ai acestuia să camufleze cheltuielile efectiv suportate, dar constatând utilizarea cheltuielilor de cel puțin 9 049,00 lei nereflectate în rapoartele financiare, Comisia a considerat că ar putea aplica la prima etapă sancțiunea sub formă de avertisment.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă acțiunea în contestare depusă de vicepreședintele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 în partea ce ține de pct.2, 3 și 4 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat și în partea constatărilor din motivația actului administrativ individual contestat, ce vizează încălcarea de către Partidul Politic „Șor” a prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul Electoral, ca neîntemeiată (f.d.71, 74-88).

Pentru a hotărâ astfel, prima instanță a reținut că obiectul acțiunii în contestare este legalitatea actului administrativ ce vizează finanțarea partidului politic în campania electorală, corespunzător termenele de judecare stabilite în art.72-74 Codul electoral, sunt derogatorii pentru cauza din speță. În special, hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr.91/2021, nr.109/2021, nr.127/2021, nr.141/2021 și nr.157/2021 cu privire la supravegherea veniturilor și cheltuielilor concurenților electorali în campania electorală pentru alegerile locale noi din 21 noiembrie 2021, potrivit cărora Comisia a luat act de informațiile prezentate în rapoartele privind finanțarea campaniei electorale la situația din 22 octombrie 2021, precum și pentru perioadele 23-29 octombrie 2021, 30 octombrie-5 noiembrie 2021, 6-12 noiembrie 2021 și 13-19 noiembrie 2021.

Totodată Comisia a constatat că în mun. Bălți sunt instalate panouri de publicitate ale agenției de publicitate „VREKLAME”, care conțin date și informații cu caracter de agitație electorală în folosul Marinei Tauber, candidat desemnat de Partidul Politic „Șor” la funcția de primar în cadrul alegerilor locale noi din 21 noiembrie 2021.

În legătură cu acest fapt, prin scrisoarea nr.CEC-8/263 din 16 noiembrie 2021, Comisia a solicitat agenției de publicitate „VREKLAME” să prezinte documentele confirmative privind cheltuielile suportate de concurentul electoral Partidul Politic „Șor” în legătură cu confecționarea, instalarea publicității electorale pe panourile publicitare, precum și pentru locațiunea acestora. Prin răspunsul Societății cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” din 17 noiembrie 2021, Comisiei Electorale Centrale i-a fost expediată o copie de pe factura din 28 octombrie 2021, în valoare de 12 049,00 lei, pentru locațiunea panourilor publicitare pentru perioada 28 octombrie - 21 noiembrie 2021, montarea și demontarea bannerului, o copie de pe ordinul de plată nr.406 din 28 octombrie 2021 și o copie de pe contractul nr.28102021 din 28 octombrie 2021 încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”.

Din conținutul actelor respective, urmează că, confecționarea materialelor publicitare, plasarea acestora pe panourile publicitare de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” a fost achitată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” în interesul concurentului electoral Partidul Politic „Șor”, iar raportul concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru perioada 23 - 29 octombrie 2021,

prezentat Comisiei Electorale Centrale pe 05 noiembrie 2021, nu conținea informații referitor la plata sumei de 12 049 lei.

În vederea elucidării acestui aspect, prin notificarea Comisiei Electorale Centrale nr.CEC-8/299 din 20 noiembrie 2021, a solicitat Partidului Politic „Șor” prezentarea documentelor confirmative aferente plăților pentru publicitate.

Potrivit răspunsului Partidului Politic „Șor”, Comisia Electorală Centrală a fost informată, că toate cheltuielile legate de închirierea spațiilor de publicitate au fost reflectate în rapoartele financiare, după cum urmează: în Lista donațiilor în mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii din raportul prezentat pentru perioada 30 octombrie - 05 noiembrie 2021, din partea Cociu Tatiana, în mărime de 4 000,00 lei și Vitiuc Vladimir, în mărime de 5 000,00 lei. Totodată, a fost prezentată o copie de pe contractul de donație nr.15TC din 30 octombrie 2021 dintre Tatiana Cociu și Partidul Politic „Șor” privind materialul promoțional, în valoare de 4 000,00 lei, o copie de pe factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021 în valoare de 4 000,00 lei, o copie de pe act de predare-primire nr.1 din 27 octombrie 2021, o copie de pe bonul de plată, o copie de pe contractul de donație nr.16VV din 03 noiembrie 2021 dintre Vitiuc Vladimir și Partidul Politic „Șor” privind acordarea spațiului publicitar, în valoare de 5 000,00 lei, precum și o copie de pe factura fiscală seria IH1182674 din 22 noiembrie 2021.

Astfel, conform contractului de donație nr.15TC din 30 octombrie 2021, încheiat între Tatiana Cociu și Partidul Politic „Șor”, donatorul a donat candidatului cu titlu gratuit, bunuri și anume, material promoțional pentru executarea activităților destinate agitației electorale în favoarea candidatului Partidului Politic „Șor” la alegerile noi din 21 noiembrie 2021, mun. Bălți.

Prin actul juridic încheiat, părțile au evaluat serviciile primite în mărime de 4000,00 lei, fapt expres indicat în clauza contractuală de la pct.1.4 din contract.

Totodată, s-a stabilit că, potrivit contractului de donație nr.16VV din 3 noiembrie 2021, încheiat între Vladimir Vitiuc și Partidul Politic „Șor”, donatorul a donat candidatului cu titlu gratuit, bunuri și anume, spațiul publicitar pentru executarea activităților destinate agitației electorale în favoarea candidatului Partidului Politic „Șor” la alegerile noi din 21 noiembrie 2021, mun. Bălți.

Prin actul juridic încheiat, părțile au evaluat serviciile primite în mărime de 5000,00 lei, fapt expres indicat în clauza contractuală de la pct.1.4 din contract.

Potrivit facturii fiscale seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021 în valoare de 3000,0 lei, eliberată de societatea cu răspundere limitată „Cassidas”, se confirmă că factura a fost emisă pentru servicii de amplasare a publicității, fiind semnată de Tatiana Cociu.

Urmare examinării raportului privind finanțarea campaniei electorale și actelor suplimentare prezentate de Partidul Politic „Șor”, pe 20 noiembrie 2021, Comisia Electorală Centrală a emis hotărârea nr.169 cu privire la controlul reflectării veniturilor și cheltuielilor concurentului electoral Partidul Politic „Șor” în campania electorală pentru alegerile locale noi din 21 noiembrie 2021, pentru perioada de până la 19 noiembrie 2021, prin care a hotărât:

1.Se ia act de informația cu privire la cheltuielile concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru serviciile de locațiune (cazare) și pentru serviciile de locațiune a spațiilor publicitare.

2. Se atenționează Partidul Politic „Șor” despre necesitatea respectării art.52 alin.(10) din Codul electoral la contractarea serviciilor de confecționare, plasare, distribuire și achitare a publicității electorale.

3. Se obligă concurentul electoral Partidul Politic „Șor” să prezinte, în termen de 24 de ore, până la 21 noiembrie 2021, ora 17:00, raportul privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie - 05 noiembrie 2021 corectat.

4. Se aplică sancțiunea sub formă de avertisment concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru neraportarea donației materiale sub formă de locațiune a spațiilor publicitare în valoare de 9 049,00 lei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a constatat, că hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021, reprezintă un act administrativ individual defavorabil, așa cum, prin aceasta sunt impuse sancțiuni în sarcina Partidului Politic „Șor”; Curtea de Apel Chișinău este instanța competentă să soluționeze cauza; pentru depunerea acțiunii nu este necesară respectarea procedurii prealabile; prin acțiunea depusă reclamantul revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă. Corespunzător, acțiunea în contestare depusă de Partidul Politic „Șor” a fost declarată admisibilă.

Prima instanță a subliniat că potrivit art.41 alin.(1), (2) lit. a), c) Cod electoral, pentru finanțarea activității partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resursele financiare provenite din activitatea de salariat, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată de către cetățenii Republicii Moldova atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și în afara acestuia.

Finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale ale concurenților electorali de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

a) concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, transferând în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară și anunță Comisia Electorală Centrală despre persoana responsabilă de finanțele sale (trezorerul). Candidații în alegeri nu pot fi desemnați trezoreri;

c) concurentul electoral care nu-și deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare;

Alineatul 4 al aceluiași articol prevede că, toate cheltuielile pentru campania electorală se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”.

Conform art.42 alin.(8), (10) Cod electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă formulare pentru rapoartele privind veniturile și cheltuielile din campania electorală. La rubrica cheltuieli se vor include următoarele informații:

a) costurile întrunirilor și evenimentelor electorale, inclusiv costurile aferente (chirie, scenă, prestații scenice, sonorizare, standuri, afișe, cheltuieli de protocol, securitate, reflectarea evenimentului în mass-media etc.);

b) cheltuielile de publicitate, inclusiv la televiziune, radio, în alte mijloace de informare electronice, în presa scrisă, pe panouri, pe alte platforme publicitare stradale sau mobile;

c) cheltuielile pentru materialele promoționale, inclusiv pentru programul electoral al partidului, postere, stegulețe, tricouri, alte articole promoționale oferite gratuit în conformitate cu prevederile art.41 alin. (6);

d) cheltuielile pentru transportul de persoane și bunuri;

e) costul serviciilor de sondare a opiniei publice;

f) costurile suplimentare de întreținere: pentru închirierea unor birouri în scop electoral, pentru salariile personalului angajat temporar în scop electoral;

g) costurile de delegare sau detașare a persoanelor;

h) cheltuielile de consultanță electorală și politică.

Toate serviciile și acțiunile prevăzute la alin.(8), prestate gratuit de persoane fizice și juridice, precum și toate acțiunile de voluntariat în perioada de colectare a semnăturilor și în perioada campaniei electorale în favoarea candidatului sau concurentului electoral se evaluează de către grupul de inițiativă și de către concurentul electoral și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

În acest context, prima instanță a stabilit că concurentul electoral are obligația de a evalua și reflecta obligatoriu în raportul financiar, toate serviciile și acțiunile prestate gratuit de persoane fizice și juridice, precum și toate acțiunile de voluntariat în perioada campaniei electorale în favoarea concurentului electoral, indiferent dacă au fost făcute voluntar, coordonat sau necoordonat, dar care sunt în beneficiul său, or sarcina evaluării, sarcină care conține și obligația monitorizării activității donatorilor, este responsabilitatea concurentului electoral.

Potrivit art.52 alin.(10) Cod electoral, în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor nu se admite niciun fel de agitație electorală. Interdicția respectivă nu se referă la informațiile deja plasate pe Internet și pe afișele expuse anterior.

Conform art.75 alin.(1), (2) Cod electoral, persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni:

a) avertisment;

b) anularea înregistrării grupului de inițiativă;

c) intentarea procesului contravențional conform legislației;

d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară;

e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral.

În condițiile speței, instanța a constatat că, în raportul financiar prezentat Comisiei Electorale Centrale, concurentul electoral Partidul Politic „Șor” a reflectat doar suma de 3 000,00 lei, cu titlu de donație din partea Tatiane Cociu, deși, potrivit înscrisurilor administrate la dosarul cauzei, s-a constatat că, pentru confecționarea materialelor publicitare și plasarea acestora pe panourile publicitare, Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” a achitat către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” suma de 12 049,00 lei. Astfel, a apreciat cele constatate ca existența unei diferențe de 9 049,00 lei, dintre suma indicată de concurentul electoral în raportul financiar și suma efectiv achitată pentru confecționarea materialelor publicitare și plasarea acestora pe panourile publicitare.

În atare circumstanțe a concluzionat că concurentul electoral Partidul politic „Șor” nu a reflectat în raportul financiar toate fondurile sale, omisiune ce denotă că concurentul electoral a admis o încălcare, care, potrivit dispozițiilor art.75 alin.(5) lit.a) Cod electoral, este sancționabilă.

Referitor la argumentul Partidul Politic „Șor” precum că, având în vedere, că serviciile de amplasare a publicității au fost oferite Tatianei Cociu, care la rândul ei le-a donat Partidului Politic „Șor”, și la întocmirea raportului privind finanțarea companiei electorale pentru perioada 30 octombrie - 05 noiembrie 2021, reclamantul s-a condus de factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021, a explicat că din înscrisurile administrate la dosarul cauzei rezultă faptul că, confecționarea materialelor publicitare și plasarea acestora pe panourile publicitare de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” a fost achitată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” în interesul concurentului electoral Partidul Politic „Șor”, care la rândul său, avea obligația legală de a indica în raportul financiar, valoarea efectivă a serviciilor respective.

Prima instanță a stabilit că, în condițiile în care plata sumei de 12 049,00 lei s-a efectuat la 28 octombrie 2021, suma respectivă urma a fi indicată în raportul concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru perioada 23 - 29 octombrie 2021, obligație ce a fost omisă de reclamant.

Cu privire la aserțiunile reclamantului precum că, Comisia Electorală Centrală nu a purces la un examen efectiv și consecvent al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă colectate în cadrul procedurii administrative, au fost apreciate de Colegiu drept declarative, or, din conținutul actului administrativ individual contestat, urmează că autoritatea publică a făcut o analiză detaliată a tuturor înscrisurilor acumulate în procedura administrativă și le-a oferit o apreciere corespunzătoare.

Nu au fost acceptate, dar au fost examinate de instanță și argumentele reclamantului referitoare la faptul că concurentul electoral nu putea cunoaște valoarea tranzacției decât la prezentarea unor documente justificative, și nici intenția cu care a fost semnat contractul între două persoane juridice, deoarece au fost apreciate ca fiind în contradicție cu dispozițiile art.41, 43 Cod electoral. Concomitent, instanța a reținut că potrivit contractului nr.28102021 din 28 octombrie 2021, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Belvalcom-Nord” și Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”, plasarea publicității electorale a fost stabilită pentru perioada 28 octombrie - 21 noiembrie 2021, iar valoarea totală a prețului locațiunii pentru această perioadă a constituit 12 049,00 lei. Astfel, achitarea serviciului de plasare a publicității, a fost achitat inclusiv și pentru zilele de 20 și 21 noiembrie 2021, zile în care, agitația electorală este interzisă.

A fost considerat neîntemeiat argumentul reclamantului precum că contractul de locațiune a fost încheiat nu cu concurentul electoral, dar între alte părți terțe și nu poate fi incriminat concurentului electoral care nu este parte din contract, or, în baza acestui contract, au fost prestate servicii de publicitate pentru candidatul concurentului electoral, care are obligația de a cunoaște și respecta legislația electorală, inclusiv prohibiția efectuării agitației electorale în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor, iar acceptarea deliberată a unui contract cu efecte inclusiv pentru perioadele interzise de lege pentru campanie electorală, semnifică încălcarea acestor prevederi. Condiția derogatorie din art.52 alin.(10) semnifică neextinderea prohibiției pentru publicitatea plasată în condițiile legii, dar care nu a fost înlăturată.

În ce privește proporționalitatea sancțiunii aplicate Partidului Politic „Șor”, instanța de fond a reținut prevederile art.29 din Codul administrativ care nu interzic ingerința în anumite drepturi și libertăți recunoscute de lege, doar că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice trebuie să fie proporțională. Mai mult ca atât, dispozițiile art.29 din Codul administrativ, denotă că aprecierea respectării principiului proporționalității constă din patru elemente. Astfel, o măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice și instanța de judecată este proporțională dacă: 1. urmărește un scop legitim, 2. este potrivită, 3. necesară și 4. rezonabilă.

Colegiul a subliniat că, scopul urmărit la aplicarea sancțiunii de către Comisia Electorală Centrală a fost cel de a responsabiliza concurenții electorali în procesul de întocmire și de prezentare a raportului financiar la autoritatea competentă, scop ce este pertinent și întemeiat.

Astfel, a concluzionat că sancțiunea avertismentului este una legitimă pentru încălcarea legislației electorale, iar în condițiile speței, s-a constatat că concurentul electoral a admis încălcări în procesul de întocmire a raportului financiar, situație ce denotă, că sancțiunea aplicată este proporțională.

La 25 noiembrie 2021 Curtea de Apel Chișinău a notificat reprezentantului Partidului Politic „Șor”, Vadim Banaru și reprezentantului Comisiei Electorale Centrale, Stanislav Bondar copia dispozițivului hotărârii din 25 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.72).

La 25 noiembrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Partidul Politic „Șor”, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru, a depus cerere de recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău (f.d.73).

La 26 noiembrie 2021, ora 13:19, Curtea de Apel Chișinău a notificat la adresa electronică a Partidului Politic „Șor”: info@partidulsor.md și vadimbanaru8@gmail.com copia hotărârii integrale din 25 noiembrie 2021 (f.d. 84).

La 27 noiembrie 2021, ora 12:05, prin intermediul poștei electronice, Partidul Politic „Șor”, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru, a prezentat recursul motivat (f.d.95-98), solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii prin anularea în parte a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 în partea ce ține de pct.2, 3 și 4 din partea dispozițivă și a constatărilor făcute în motivație ce vizează încălcarea prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul electoral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de fond, considerând-o neîntemeiată, prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material.

Recurentul a indicat că, la 20 noiembrie 2021 de către Comisia Electorală Centrală a fost adoptată Hotărârea nr.169 cu privire la controlul reflectării veniturilor și cheltuielilor concurentului electoral Partidul Politic „Șor” în campania electorală pentru alegerile locale noi din 21 noiembrie 2021, pentru perioada de până la 19 noiembrie 2021.

Potrivit părții dispozițive a actului administrativ adoptat, Comisia Electorală Centrală a hotărât că se ia act de informația cu privire la cheltuielile concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru serviciile de locațiune (cazare) și pentru serviciile de locațiune a spațiilor publicitare. Se atenționează Partidul Politic „Șor” despre

necesitatea respectării art.52 alin. (10) din Codul electoral la contractarea serviciilor de confecționare, plasare, distribuire și achitarea publicității electorale. Se obligă concurentul electoral Partidul Politic „Șor” să prezinte în termen de 24 de ore, până la 21 noiembrie 2021, ora 17:00, raportul privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie - 5 noiembrie 2021 corectat. Se aplică sancțiunea sub formă de avertisment concurentului electoral Partidul Politic „Șor” pentru neraportarea donației materiale sub formă de locațiune a spațiilor publicitare în valoare de 9 049,00 lei.

La 21 noiembrie 2021, vicepreședintele Partidului Politic „Șor”, Marina Tauber a depus la Curtea de Apel Chisinău cerere de chemare în judecată (acțiune în contestare) împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea în parte a hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.169 din 20 noiembrie 2021 și anume a punctelor 2, 3 și 4 din partea dispozitivă a actului administrativ contestat și în partea constatărilor din motivația actului administrativ individual contestat, ce vizează încălcarea de către Partidul Politic „Șor” a prevederilor art.52 alin.(10) și art.43 alin.(10) din Codul Electoral.

Consideră că instanța eronat nu a susținut argumentele invocate de recurent, or legea indică expres la art.52 alin.(10) din Codul electoral potrivit căruia, în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor nu se admite niciun fel de agitație electorală. Interdicția respectivă nu se referă la informațiile deja plasate pe Internet și pe afișele expuse anterior. Conform art.1 din Codul electoral, prin agitație electorală se înțelege acțiuni de pregătire și difuzare a informațiilor ce conțin îndemnul la vot în vederea determinării alegătorilor să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali.

În această ordine de idei, menționează că, nu este clar care este caracterul ilicit al acțiunilor concurentului electoral, dacă publicitatea electorală a fost plasată anterior zilei alegerilor și celei precedente.

Cu referire la pretinsa neraportare a donației materiale sub formă de locațiune a spațiilor publicitare în valoare de 9 049,00 lei, indică această constatare făcută de către instanță este identică cu cea expusă de către pârât. Or, însăși reprezentantul Comisiei Electorale Centrale în cadrul ședinței de judecată a confirmat că actele indicate în raportul financiar sunt identice cu actele confirmative prezentate de către Partidul Politic „Șor”.

În raportul financiar prezentat pentru perioada 30 octombrie – 05 noiembrie 2021, a sumei de 3000 lei cu titlu de donație din partea Tatiane Cociu a avut la bază un solid suport documentar, precum factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021, în care este reflectată valoarea de 3000 lei pentru serviciile prestate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”, factură care este semnată de către agentul economic și Tatiana Cociu.

Cu referire la informațiile prezentate de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord ” acesta a anexat o copie de pe factura din 28 octombrie 2021, cu suma de 12 049,00 lei pentru locațiunea panourilor publicitare pentru perioada 28 octombrie – 21 noiembrie 2021, montarea și demontarea bannerelor, o copie de pe ordinul de plată nr.406 din 28 octombrie 2021 și o copie de pe contractul nr.28102021 din 28 octombrie 2021, încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”.

În cadrul cercetării judecătorești, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale nu a putut să indice care este legătura Partidului Politic „Șor” cu relațiile contractuale a Societății cu Răspundere Limitată „Cassidas” și Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord”, ori acești agenți economici puteau încheia și alte contracte în

interesul altor concurenți electorali. Altfel spus, nu poate purta răspundere Partidului Politic „Șor” pentru relațiile contractuale a 2 agenți economici.

În opinia recurentului, nu este clar de ce instanța de fond a luat în calcul doar argumentele Comisiei Electorale Centrale, or, așa cum rezultă din actele dosarului administrativ, Partidului Politic „Șor” nu a avut careva relații cu „Bejvalcom-Nord” Societate cu Răspundere Limitată, respectiv, consideră că nu există legătură cauzală între acțiunile recurentului și ale „Bejvalcom-Nord” Societate cu Răspundere Limitată.

Astfel, rezultă că cei 9 049 lei constituie plata pentru confecționarea materialelor publicitare, care nu au fost donate în favoarea Partidului Politic „Șor”. Chiar dacă se admite că prestarea serviciilor de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bejvalcom-Nord” către Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” a costat 12 049 lei, concurentul electoral nu poate cunoaște valoarea tranzacției decât la prezentarea unor documente justificative. Totodată, intenția cu care a fost semnat contractul între două persoane juridice tot nu este cunoscută și poate fi tratată drept o chestiune legată de anumite nereguli de ordin fiscal. Altfel spus, Partidului Politic „Șor” nu cunoaște care sunt relațiile dintre acești agenți economici Bejvalcom-Nord” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”.

Mai indică că, obiectele contractelor semnate între „Bejvalcom-Nord” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas”, precum și între Societatea cu Răspundere Limitată „Cassidas” și Tatiana Cociu sunt diferite și nu pot fi legate unul de celălalt. Mai mult, Partidul Politic „Șor” a reflectat cheltuielile pentru tipărirea materialelor publicitare (bannere) în rapoartele financiare. Bannerele imprimare au fost donate de către Vladimir Vitiuc, pe care le-a procurat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Studio Color”, în mărime de 370 de m.p. Acest argument la fel, nu a fost luat în calcul de către instanța de fond, iar în condițiile în care concurentul electoral Partidul Politic „ȘOR” a declarat 370 de m.p. de bannere tipărite, este logic că nu avea de ce să ascundă în vreun fel bannerele pentru aceste trei panouri.

Având în vedere că serviciile de amplasare a publicității au fost oferite Tatiane Cociu, care la rândul ei le-a donat Partidului Politic „Șor”, la întocmirea Raportului privind finanțarea campaniei electorale pentru perioada 30 octombrie – 05 noiembrie 2021, recurentul s-a condus de factura fiscală seria AAE1189017 din 28 octombrie 2021.

În această ordine de idei, indică că sunt în prezența unei fapte comise fără vinovăție, iar aceasta duce la anularea pct.4 din partea dispozitivă și constatările făcute în motivație ce vizează încălcarea prevederilor art. 43 alin.(10) din Codul electoral.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la caz se contestă hotărârea Comisiei Electorale Centrale care a fost emisă în perioada electorală.

Respectiv, speței sunt aplicabile prevederile art.5 alin.(3) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 în raport cu art.2 alin. (2) din Codul administrativ, potrivit căror, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod, inclusiv la termenul de depunere a recursului împotriva hotărârii judecătorești, sunt aplicabile normele Codului electoral nr.1381 din 21 noiembrie 1997, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

Astfel, conform art.74 alin.(6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare, iar potrivit alin.(7) Apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului în cauză.

Instanța de recurs notează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că pe de o parte ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției și mobilizează cercetarea cauzei, iar pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, art.74 alin.(6) din Codul electoral, cert stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a recursului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului deciziei.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului deciziei instanței de apel participanților la proces, nu influențează data de când începe să curgă termenul de 1 zi de contestare a deciziei instanței de apel prin depunerea cererii de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 noiembrie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul nemotivat depus prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru, în interesele Partidul Politic „ȘOR” la 25 noiembrie 2021 și partea motivată a acestuia depusă la 27 noiembrie 2021, ora 12:05, este în termen.

La 26 noiembrie 2021, ora 17:13, și la 29 noiembrie 2021, ora 10:44, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, în adresa Comisiei Electorale Centrale, prin intermediul poștei electronice, a fost expediată copia recursului depus de Partidul Politic „ȘOR”, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.92-93),

La 29.11.2021, intimatul a depus referință, solicitând respingerea recursului ca fiind nefondat, neîntemeiat, cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2021.

Intimatul a indicat faptul că recurentul nu a adus argumente care să demonstreze că acțiunea înaintată a fost examinată cu încălcarea normelor de drept material sau

procedural. Instanța de fond a dat apreciere distinctă fiecărui material probatoriu, precum și fiecărui argument al recurentului, ultimul nefiind în măsură să le combată convingător prin instrumente logico-juridice care ar impune implicit o altă soluție admisibilă în aria principiilor și reglementărilor instituite de legiuitor în vederea organizării unor alegeri libere și corecte și legitimității puterii obținute în urma acestora.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Partidul Politic „ȘOR”, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246, alin.(1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care, pe cale de consecință, nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând a se ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărârea din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Politic „ȘOR”, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Partidul Politic „ȘOR”, prin intermediul reprezentantului cu drept de vot consultativ Vadim Banaru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron